

ויקרא תשפ"ה

תהלתו בקהל הסוידים

דברי תורה, סיפורים ומשלם

מאת המנהל הר"ח ר' יצחק אהרן קליין שליט"א

גליון תקס"ו

זה לזה ואם האחד חוטא אז יש חלק לכל ישראל בעוונתו, ולכן כששב בתשובה ונתכפר לו אז נתכפר לכל העולם גם כן. וזה ניהא בשאר קרבנות - על חטא בפועל ובמעשה. אבל עולה שבא על הרהור עבירה על מחשבה בעלמא כמ"ש בילקו"ש (רמז תע"ט) והרי על מחשבות נסתרות לא קבלו ישראל ערבות כמ"ש בפי נצבים 'הנסתרות לה' אלוקינו, אי"כ קרבן עולה שמכפר על מחשבה מכפר רק עליו ולא על כל ישראל, כי הם לא נכללו בחטא המחשבה שלו. ולכן בתחילה שהפסוק מדבר בשאר קרבנות כתיב בלשון רבים כי רבים מתכפרים, אבל אח"כ בקרבן עולה כתיב בלשון יחיד כי שם רק היחיד מתכפר כי רק לו נחשב עוון המחשבה.

(בעל ההפלאה זצ"ל)
זכר תמים יקריבנו אל פתח אהל מועד יקריב אותנו לרצונו לפני ה'
 לכאורה זה הלשון מיותר ב' פעמים 'יקריבנו'. אלא י"ל עפ"י מה שאיתא בגדרים ט', שהלל הזקן היה מביא הבהמה להקרבה עד העזרה ואח"כ הקדישה כדי שלא יהיה תקלה שימעול ע"י גיזה ועבודה עד שמגיע לעזרה. וא"כ מוכן הייטב יקריבנו הראשון מדובר שמביא הקרבן מביתו עד פתח אהל מועד ורק שם יקדישו ויקריבנו לפני ה' לקרבן ולא קודם לכן, כדי שלא יצא תקלה של מעילה.

(כתובת אור)
אשה ריה ניהוח לה'
 הובא ברש"י הק' אחד המרבה ואחד הממעט ובלבד שיכוון לבו לשמים. יש לרמז בזה דהנה המלה 'אך' באה למעט וזה קודם לאותיות 'לב', והמלה 'גם' בא לרבות וזה אחרי המלה 'לב', נמצא שהלב הוא בין אותיות של רבוי ובין אותיות של מיעוט. וזה בא ללמד, 'אחד

המרבה ואחד הממעט' לא יתרחק מן הלב אלא יהיו קרובים וסמוכים ללבם ויתנו לבם לשמים.

(ההפלאה ז"ע)
אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם
 יש להבין, מה הפירוש 'לאשמת העם'. ונראה עפ"י משי"ב באבות פ"ד, שישגת תלמיד עולה זדון. שכאשר העם רואים שהת"ח חוטא בשוגג אז הם מקילים לעצמם ועושים כך במזיד. וזה הפירוש כאן שאם הכהן - דהיינו המנהיג חוטא בשוגג אז נהיה מויד אצל המון העם.

(דברי שאול)
ומעלה מעל בה' וכחש בעמיתו
 ידוע מספר"ק ששם ה' כותבים בקיצור בי יודין (ההסבר לזה שזה אות ראשונה משם הו"ה ב"ה אות אחרונה משם אדנ) ואמרו הצדיקים שזה לרמז שאם שני יהודים חיים ביחד באחדות אז זה שם ה' - קידוש ה' - שם ה' נתקדש ע"י אבל אם אחד מהם מרגיש עצמו יותר מחבירו ואינו בשווה לו במחשבה או דיבור או מעשה הרי אין זה שם ה' - ה' אינו רוצה בזה ואינו מתקדש בזה, וזה נרמז כאן 'וכחש בעמיתו'

מאכל בהמה ואינו מן הכבוד ליתן להם, וחם השי"ת על כבוד בריותיו יותר מכבוד המזבח.

(משך חכמה)
מאהל מועד לאמר
 ברש"י הק' הובא, מה הלשון 'לאמר', צא ואמור להם דברי כבושים - מוסר, שבילכם הוא נדבר עימי. וצריך הסבר, הלא זה כבוד גדול לישראל שבשבילם זכה משה שהקב"ה דיבר אתו. והנה הביא רש"י שקולו של הקב"ה, האדיר והחזק, נשמע רק למשה ולא לכלל ישראל למרות שהנאמר היה נוגע לכלל ישראל, ולמה עשה ה' גם כזה שמשה שמע וכל ישראל לא שמעו. אלא שלא היו ישראל ראויים לשמוע את קולו של הקב"ה וזה שאמר הקב"ה למשה, 'צא ואמור להם דברי כבושים, שבילכם' - הרי הדבר היה שבילכם לצרכים לצוות על המצוות ואעפ"כ עשה הקב"ה נס שאתם לא תשמעו את הדיבור כי אינו חפץ שתשמעו את קולו וזה באמת דברי כבושין כדי שיחזרו בתשובה.

(חתם סופר ז"ע)

אדם כי יקריב מכם קרבן לה'
 יש לדייק, לכאורה תיבת 'מכם' מיותר, דהוי ליה למימר אדם כי יקריב קרבן לה'. ואפשר לומר ע"ד המוסר, כי כאשר איש ישראל עושה פעולה של עבודת ה' לא יעשה בשביל שראה אחרים עושים כן, אלא צריך שיעשה המצווה ברצון פנימי הבא מתוכיות עצמותו, כלומר מתוך התעוררות שאיפה ותשווקה פנימית להתקרב אל ה'. ונרמז כאן, 'אדם כי יקריב' כאשר איש יהודי רוצה להתקרב אל השי"ת, אזי שיהיה 'מכם' - מפנימיותו ותוכיותו נפשו יתקרב אל ה'.

(מחשבת הלוי)
וכפר עליו הכהן מחטאתו ונסלח לו
 בתרגום איתא: 'ויתנבק ליה' מלשון עויבה וניתוק. ויש לפרש עפ"י הגמרא בסוטה ג: כל העובר עבירה אחת בעוה"ז מלפתתו והולכת לפניו ליום הדין וקשורה בו ככלב ואינה עוזבתו, אבל כאשר שב בכל לבו על חטאו ומביא קרבן לכפרה זוכה שרוח הטומאה מסתלקת ממנו ואינה קשורה בו יותר. וזה נרמז כאן, 'וכפר עליו הכהן מחטאתו ונסלח לו', כלומר ע"י הכפרה עוזבת אותו הרוח הטומאה שנקשרה בו מחמת החטא.

(שם)
תמים יקריבנו
 הגאון רבי אברהם ברודא אמר שמצא כתוב בחידושים על הרמב"ם הטעם למה מקריבים דוקא מן הבהמה, לפי שיש לבהמה רמ"ח אברים כאדם. ואדם הראשון שהיה חסר לו אבר אחד שממנו נבראת חוה הותר לו להקריב שור שהיה לו קרן אחת במצוה כי הקרנים המה כאברים.

(פאר מקדושים)
אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם
 יש לדקדק, מדוע בכל הפרשה כתיב 'ונסלח לו', וכאן בקרבן הכהן המשיח לא כתיב כלל ונסלח לו. ויש ליישב, דהנה הצדיק אשר קידש כבר כל החושים, והכוחות שלו בלתי לה' לבדו, מהראוי לו כי לא יאונה לצדיק כל און. אמנם פעמים שהדור אינו זכאי ואינם מתעוררים בתשובה, לכן מסובב הקב"ה שיארע לצדיק איזה חטא כדי שעל ידי תשובתו תכנס הרהור התשובה בלב כל ישראל. וזה נרמז כאן, אם הכהן המשיח יחטא אשר בודאי הוא צדיק גמור שהיה מן הראוי שלא יבא לידי חטא ובכל זאת נכשל, תדע לך, שזה 'לאשמת העם' כדי שיכניס הרהור תשובה בלבם של ישראל, מעתה אין צורך לכתוב 'ונסלח לו', כי הוא לא חטא כלל בדבר הזה.

(כ"ק מהר"ד מבעלזא ז"ע)
ואם תקריב מנחת בכורים
 כתב רש"י הק', שמדובר במנחת העומר שבא מן השעורים וכאן לא כתבה התורה והנתרת מן המנחה לאהרן ובניו, וכן במנחת סוטה הבא מן השעורים לא נכתב שיתחלק לאהרן ולבניו. משום ששעורים הם

משל ומשל

לא יתכן הדבר ענה הפקיד, הרוזן אינו מקבל אף אחד.
 אך העני לא ויתר, הפציר והפציר, וממש בכח נחזק אל תוך חדר הרוזן.
 מה לך כי נזעקת? תמה הרוזן האינך יודע שמזכירי מקבל את המתנות?
 כן, אדוני הרוזן! ענה העני בתחנונים, אך מתנתי היא כה עלובה, עד שממש בלתי אפשרי להביא לרוזן מתנה כה עלובה.
 לכן רציתי שתראה את שפל מצבי, את בגדי הקרועים, פני הדלים, ואחרי שתראה כל זאת אזי תמצא מתנתי חן בעיניך.

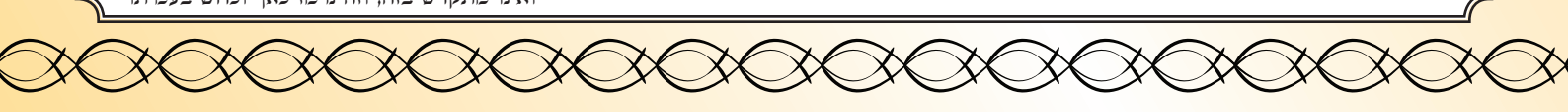
הנמשל:

זה שכתוב: "כי לא בזה ולא שקץ ענות עני ולא הסתיר פניו ממנו".
 שהעני לא יסתיר את פניו, אלא יתקרב, כביכול, אל הקדוש ברוך הוא, ואז ה' ישמח עם מתנתו.

קרבן עני
ונפש כי תקריב קרבן מנחה לה'
 משל לרוזן גדול שבא לבקר עיר אחת מעירותיו. באו אליו כל אנשי העיר, כל אחד נושא מתנה מפוארת, כיאה לרוזן. האחד הביא כלי נאה, השני סלסלה מלאה מגדנות.
 באו כל כך הרבה אנשים, עד שהרוזן התעייף מכל הענין, ומנה את מזכירו לקבל את פני האנשים ומתנותיהם.
 ושם בעיר היה עני מרוד, שלא השיגה ידו כלום, חשב הרבה, מה יכול אני להביא מתנה לרוזן? והרי גם הוא רוצה להביא שי, למה יגרע חלקו?
 אך לרש אין כל, ומה יעשה.
 אסף בקושי כמה ביצים טריות שהטילו תרנגולותיו המעטות, שם בסל והביא לבית הרוזן.
 כאן עמד בפני המזכיר והתחנן לו: אני בעצמי רוצה לתת מתנתי באופן אישי לרוזן.

אדם כי יקריב מכם קרבן
 ברש"י הק' הובא למה נאמר 'אדם', מה אדם הראשון לא הקריב מן הגול שהכל היה שלו, אף אתם לא תקריבו מן הגול. וצריך ליתן טעם למה דווקא במצוות הקרבת קרבן רמזה התורה שלא יביא מן הגול. אלא צריך הסבר מדוע נחשב הקרבן לכפר כאילו הקריב עצמו ונראה משום שאמרו בחולין צא דצדיקים ממונים חביב עליהם יותר מגופם לפי שאין פושטין ידיהם בגול ולכן אם מקריב ממונו שקונה בו קרבן נחשב כהקרבת גופו. אבל אם הממון גזל ואינו שלו אז לא חביב עליו כגופו, ולכן כשאמר הפסוק כי יקריב מכם קרבן הוא רק אם זה ממונו שחביב עליו יותר מגופו אבל ממון שאינו שלו לא חביב יותר מגופו ולכן לא יהיה כפרה עליו אם מביא קרבן מן הגול.

תקריבו את קרבנכם אם עולה קרבנו
 יש לדייק שמתחיל בלשון רבים וממשיך בלשון יחיד. הנה איתא ביומא פו, יחיד שעשה תשובה כל העולם מתכפרים על ידו. והענין בזה שכל ישראל ערבים

ונקרא פגום ונקרא בעל מום ובעל מום אסור בעבודה ונדב ואביהווא יוכיחו שמתו לפי שהקטרו קטורת כשלא היו נשואים.

וגרצה לו לכפר עליו
עיקר הקרבת הקרבן הוא שעל ידי זה יתעורר האדם לחשוב עם נפשו שראוי שהוא ישתעבד לה' קל וחומר מהבהמה שהשתעבדה אליו שלקח אותה

אויף שבת

הפריץ.
"אני הולך אל הפריץ" הכריז רבי לייב. "ומישהו מכם שיבוא אתי".

בשמעם את דבריו הוכו הנוכחים בהלם. הם השתאו על העזתו של האורח המופלא. "מה זאת אומרת?" התלחשו בינם לבין עצמם, "יהודי זה הולך אל הפריץ המשימד? הרי הוא מכניס את עצמו לסכנת נפשות! ולאילו תועלת? הרי הפריץ לא ירצה כלל לדבר אתו." אולם רבי לייב נשאר בשלו "אני מבקש שמישהו מכם ילווה אותי אל בית הפריץ".

אחד הנוכחים הרחיב עוז בנפשו קם והוביל את רבי לייב אל ארמונו של הפריץ.

רבי לייב דפק על פתח דלת בית הפריץ ומבלי לחכות למענה פתח בעצמו את הדלת ונכנס פנימה.

רגע קט עמדו הצדיק והרשע, איש מול רעהו, מסתכלים אחד על משנהו מבלי להוציא הגה מן הפה. ר' לייב לא הוריד את מבטו מן הפריץ ולא הניד עפעף. הפריץ מדד את ר' לייב מלמעלה למטה בעיניים תהוהות על היהודי אשר כולו לבן. זקן לבן יורד לו על פי מידותיו. לראשו כיפה לבנה ועל גופו קיטל לבן.

ברגע הראשון עברה מחשבת זדון במוחו. לקרוא לשני המשרתים ולצוות עליהם לאסור את היהודי שהעז להיכנס בלי רשות. לשסות בו את הכלבים ולזרקו לבור כנהוג אצל הפריצים.

אולם הפני המאירות ושתי עיניו הבעורות של רבי לייב שחדרו לתוך רוכו רככו אותו במקצת. רוחו נפלה בקרבו והוא נשאר עומד בלי תנועה. עיניו התמקדו על נקודה מסוימת כמי שרוצה לומר משהו אך אינו יכול. "שמי לייב שרהיס" פתח ר' לייב ואמר, "זכיתי להכיר את הבעש"ט הקדוש ז"ע שהרבה פריצים העריצו אותו. שמעתי פעם מפיו הקדוש שכל יהודי צריך להתפלל תפילה קצרה שדוד המלך אמרה, הצילני מדמים אלוקים (תהלים נ"א), דמים תרתי משמע. שדמים היינו כסף לא ישו בעיני לאלוקים. אמי ע"ה הייתה אשה כשרה וקדושה. אחד מבני הפריצים הבטיח לה עושר רב אם היא תסכים לשאתו, אך היא קידשה שם שמים ברבים וכדי להינצל מצירופיו של הרשע היא התחתנה עם איש זקן ועני שהיה מלמד דרדקים בכפר.

"אתה לא עמדת בניסיון" המשיך ר' לייב ובגלל בצע כסף פרוס יום דתך והתנצרת. עכשיו אנו עומדים בפרוס יום הקדוש והנורא ואין דבר העומד בפני התשובה. חז"ל אמרו לנו יוש קונה עולמו בשעה אחת! כעת הגיעה השעה האחת הזאת לפניך. ערב יום הכפורים יום הקדוש והנורא, עוד מעט תשקע השמש. יהודי הכפר שלך התאספו לתפילה וזקוקים לעשירי להשלים את המניין והכתוב אומר העשירי

לשחטה לקרבן ואם אינו עושה החשבון הזה 'אוי' **הקרבן אינו פלוס** ואין לכהנים לאכול כי אכילת הכהנים הוא בזמן שהבעלים מתכפרים וזה תלוי במחשבת הבעלים המקריבים ואין יודע לכהן המקריב אם הבעלים עשו תשובה להכשיר הקרבן או לא, ונראה שאם נורק במחשבתו של הכהן לאכול חוץ לזמנו שזה פוסל הקרבן זה אות שהבעלים לא חזרו בתשובה.

(ישמח משה פר' צו)

יקריב אותו לרצונו לפני ה'

איך ידע האדם שאין טריפה פנימית בגוף הבהמה שאי אפשר לראות בחוץ, אלא שאם הבהמה אינה מתנגדת לבא אל פתח אהל מועד אז סימן שאין טריפה בגופה וזה הרמז יקריב אותו לרצונו – של הבהמה.

(בספר דרוש שמואל)

וזרקו את הדם
בבן בקר כתבו וזרקו את הדם ובצאן כתיב וזרקו את דמו, לפי שדם הצאן דומה לדם האדם לכן כתיב "את דמו" שמעלה עליו הכתוב כאילו הקריב דמו שלו, וזה לומדים מהריבוי של "את".

ושחט אותו...צפונה לפני ה'
איתא בתנא דבי אליהו פ"ו: בשעה שישאל מעלין

יהיה קודש לה'.

"חזור בתשובה ובוא אתנו לומר כל נדריי". סיים ר' לייב.

שמונה היהודים עמדו כל העת אפופי אימה ופחד בבית התפילה בחדרה לגורל היהודי המזור. פתאום נפתחה הדלת והיהודי האורח הופיע בלווי הפריץ. הלה נכנס אחרי ר' לייב. ראשו מושפל ארצה, פניו אדומים כדם ומעיניו זולגות דמעות.

ר' לייב רמז שיגישו לפריץ טלית. מיד התעטף בה וכיסה את גופו ואת פניו.

ר' לייב ניגש אל ארון הקודש והוציא שני ספרי תורה. את האחד הגיש לזקן שבחבורה ואת השני לפריץ, הוא עצמו נעמד ביניהם והתחיל לומר בקול נרגש ובניגון מלא דביקות:

"על דעת המקום ועל דעת הקהל אנו מתירין להתפלל עם העבריינים".

אנחה עמוקה פרצה מלבו של הפריץ, עברה בקרב הקהל, זעזעה את כולם וגרמה להתעוררות עצומה. ר' לייב התחיל לומר "כל נדריי".

במשך כל התפילה עמד הפריץ כשראשו מכוסה ומורכן כלפי מטה.

מ"כל נדריי" ובמשך כל הלילה עד למחרת, וביום כיפור עצמו, מהבוקר עד אחרי נעילה עמד הפריץ בפנינתו ובכה בתימורורים, ובפרט כשאמר "על חטא" בסוף נעילה.

לאחר שתקעו את התקיעה בסיום תפילת נעילה ויהודי הכפר הכריזו בקול רם "שמע ישראל", הכניס הפריץ את ראשו לתוך ארון הקודש הפתוח, חיבק את ספרי התורה ובכל כוחו צעק "שמע ישראל ד' אלוקינו ד' אחד".

אחר הוציא את ראשו מארון הקודש, הפנה את פניו לקראת המתפללים ובכוחותיו האחרונים צעק מתוך בכי איום שבע פעמים 'ה' הוא האלוקים' כנהוג. קולו הלך וגבר אך כוחו הלך ואזל.

כשהגיע לפעם השביעית ה' הוא האלוקים - התמוטט ונשמתו פרחה ממנו אל-על במילה "האלוקים". למעריב כבר לא היה מניין...

ר' לייב אמר באושר "יש קונה עולמו בשעה אחת. האיש שהחזיר נשמתו לבוראו במלה אלוקים, כעת הוא מהצדיקים. גדולים במיתתם יותר מבחייהם ומותר לצרפו למניין".

רבי לייב ניגש לעמוד והתחיל בקול רם "והוא רחום יכפר עוונ".

עוד באותו לילה הובא הפריץ לקבר ישראל בעיירה הסמוכה. ר' לייב עצמו התעסק בקבורתו ומני אז מנהג היה בידו שבכל שנה ביום הכיפורים אמר קדיש לעילוי נשמתו של בעל התשובה המופלא.

את התמיד ע"ג המזבח וקורין המקרא צפונה לפני ה' וזכר הקב"ה עקידת יצחק, והביאור לזה שמקודם עקידת יצחק היה המנהג לשחוט את הקרבן ע"ג המזבח ממש ולא בצד צפון כמ"ש ויעקד את יצחק בנו וישם אותו על המזבח ממעל לעצים ואח"כ כשבא המלאך למנעו וראה את האיל שהיה מוכן משישת ימי בראשית לא הוריד את יצחק מהמזבח וחשש שמה יהיה פסול בהקרבת האיל ויצטרך להקריב את בנו ולכן השאירו ע"ג המזבח ושחט את האיל בצד צפון של המזבח ולכן כל פעם כאשר שוחטים התמיד בצד צפון כמו שהיה בעקידה ומזכירים הפסוק צפונה לפני ה' מוזכרים עי"ז את עקידת יצחק ואז נקבע לעולם שחיטת הקרבנות בצפוני של המזבח.

(מהרי"ל דיסקין)

כל חלב לה'

כתב תלמיד הצדיק משינאווא ז"ע ששמע מרבו

שהבהמות כוכות לפני ה' שאין מקריבים את חלבם על גבי המזבח בזמן הזה שאין ביהמ"ק ונתן להם ה' פיוס לעשות נרות מחלבם ולהדליקם בתפילה בבית הכנסת.

(בס' ברכת שלמה)

שירת הלויים בהקרבת קרבן החוטא

כאשר הביא החוטא קרבנו שאלו הכהן על איזה חטא מביאו וסיפר לו החוטא ואז צעק הכהן אוי וי אוי עשית זאת לפני ה' שמלוא כל הארץ כבודו ועוד דברי מוסר באימה ויראה ואז רמז הכהן ללויים לנגן ניגון התעוררות של בכי ואז סמך החוטא ידיו על הקרבן והתוודה, חטאתי וכי וע"י הניגון של התעוררות ככה במר נפש וחרטה גמורה וכאשר ראה הכהן לב הבעלים שיצא נפשו בדברו באמת רמז ללויים להתחילו לנגן ניגון של שמחה כדי שתשוב רוחו ועלו ואז שחטו הקרבן ונתכפר לו, כי כתיב תחת אשר לא עבדת את ה' בשמחה לכן צריך להיות בהקרבה בשמחה.

(מנחת אלעזר ז"ע בס' שער יששכר)

על כל קרבן תקריב מלח

קרבן מלשון קירוב שמקריבים כל המדרגות דומם, צומח, חי, מדבר, להעלותם למדרגות הקדושה ע"י הקרבת הקרבן, הבהמה הוא החי, והעצים על המזבח הוא הצומח, והמלח הוא הדומם, והאדם המקריב הוא המדבר, וזה תענוגו ושעשועיו של הקב"ה, ועי"ז כל ארבעת החלקים יבואו לידי תקינות בשלמות.

(בני יששכר)

אדם כי יקריב מכם וכו' מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן

תקריב את קרבנסו

יש לדייק שהפסוק מתחיל כי יקריב מכם - מעצמכם ואח"כ אומר מן הבהמה תקריב, ולא מכם.

ויש ליישב על פי מה שכתוב בספד"ק שאדם נברא בשביל לשבר את המדות הרעות שבו כמו שכתוב בתורה כי יצר לב האדם רע מנעוריו וכפי שכתב הרמב"ם בהלכות דעות פ"ב שמי שהוא בטבעו כעסן יתרגל להתנהג שאפילו אם יכו אותו או יקללו אותו או ירגיזו אותו בכל מיני אופנים שלא יכעס כלל, כמו שעושים לעץ שגודל עקום שמעקמים אותו לצד השני כדי שיגדל ישר,

וזהו אדם כי יקריב מכם, ממש מכם מהטבע שלכם ומהתכונה שלכם ואז נחשב לפני ה' כאילו הקרבתם את עצמכם שזה רצון ה' שיהודי יקרב עצמו לה' ע"י שיתגבר על יצרו כמ"ש איזהו גיבור הכובש את יצרו, אבל מי שלא מוכן להשתנות לטובה ורק מביא בהמה לקרבן והוא נשאר במידותיו הרעות הרי זה 'קרבנסו' ולא 'קרבני' ולא קרבן לה'.

וזה מה שמתפללים נעשה ונקריב לפניך כמזות רצונך - רצונך דייקא כמ"ש זבחי אלוקים רוח נשברה.

(ע"פ הנהיבות שלום)

ברש"י 'מכם' ולא מן הגזל 'אדם' כמו שאדם הראשון לא הקריב מן הגזל

איתא בספד"ק שכל איש ישראל המתחיל בעבודת ה' צריך לראות שלא יעשה מה שרואה אצל אחרים למשל אם רואה איזה תנועות או הנהגות של צדיקים ויראי ה' והוא רוצה לעשות גם כך ואינו מביין ואינו חושב מחשבה אחרת רק לעשות כמעשיהם זה נקרא גזל וזה לומדים מאדם הראשון שכל עבודתו לא ראה אצל אחר כי לא היה אדם אחר, רק כל אדם ילמד הענינים בעבודת ה' ויעשה לשם שמים ויכון רק לשם ה' ולא יחשוב שעושה כי כך ראה אצל אחרים.

וזה גם הפירוש 'אשה לה' אשה מלשון 'אש' התלהבות והמימות יהיה לה' לשם ה' וכמו שפירשו צדיקים על הפסוק ז"רע העם וינועו ויעמדו מרחוק שאם האדם מתנענע בכדי שיראו אותו אז סימן הוא שויעמדו מרחוק המצב שלו עדיין רחוק מן האמת.

(ספד"ק)

זכר תמים יקריבנו - יקריב אותו לרצונו

יש לפרש את המלה לרצונו, דמדובר ברצון של הבהמה המובלת לקרבן וכמ"ש במדרש ויקרא פ"ג מעשה בשור אחד שמשכוהו להקרב ולא נמשך לא רצה בשום אופן ללכת, בא עני אחד שהיה בידו

חבילה ירק שגורם לשור שאוכלו שיקיא מה שתקוע לו בקיבה העליונה ונתן לו לאכול ופתאום הקיא השור מחט שהיה תקוע לו בתוך הוושט ואז מיד הסכים ללכת להישחט לקרבן, ואחר כך שהועלה לקרבן בא אחד בחלום ואמר לבעל הקרבן שהעני שנתן הירק לבהמה הוא שותף לקרבן כי אילו לא היה נתן הירק היה המחט חודר לתוך גוף הבהמה והיה עושה חור בוושט והיה טריפה ועכשיו שהירק גרם שיצא המחט לכן יש לעני חלק בקרבן ע"פ רואים שהיה סיבה שהבהמה לא רצתה לגשת להישחט לקרבן במצב כזה.

ולכן רמזה התורה כאן 'יקריב אותו לרצונו' של הבהמה שאם ילך לרצונו סימן שאין בו מום ויכול להקריבו אבל אם בשום אופן אינה מוכנה לילך סימן שיש בה מום ואל יקח אותה בכח לקרבן.

(פנינים יקריב)

כי יקריב מכם

ר"ת של מיכ"ם מדה כנגד מדה.

ולחםביר מה שייך כאן מדה כנגד מדה, יש לפרש ע"פ ההסבר של הרמב"ן על ענין הקרבנות שאדם המקריב צריך לחשוב שהרי באמת הוא בעצמו עשה את העבירה והיו צריכים לענוש אותו אלא הקב"ה ריחם עליו ואמר שיכול להתכפר במה שמביא בהמה ושורפים אותו וכל העונש שהיה מגיע לו עושים לבהמה והוא מדה כנגד מדה, המדה שעושים לבהמה היו צריכים לעשות לאדם, וכל זה בזמן שבית המקדש קיים,

וידוע מאמר חז"ל שאלו לחכמה 'חוטא' מה עונשו ואמר חטאים תרדף רעה, שאלו לנבואה 'חוטא' מה עונשו אמרה הנפש החוטאת תמות שאלו לתורה אמרה יביא קרבן ויתכפר, שאלו לקב"ה אמר יעשה תשובה ויתכפר, ופרשו בזה על פי שניים עדים או שלשה וימת המת, הם אלו שענו שהחוטא ימות אבל לא ימות על פי עד אחד, זה הקב"ה שהוא יעשה תשובה ויתכפר, וזה הכל בזמן שבית המקדש קיים, אבל העצה שאמר ה' שיעשה תשובה זה שייך גם בזמן שאין בית המקדש קיים, ובוזה פירשו הפסוק בתהלים צ"ג עודתוך נאמנו מאד אלו החכמה והנבואה

והתורה וודאי נאמנים מאוד אבל העצות שלהם זה דווקא בזמן שבית המקדש קיים אבל ה' העצה של ה' לאורך ימים זה עצה שטובה לאורך ימים גם בזמן שאין בית המקדש קיים, וזה גם פירוש הפסוק 'אדם ובהמה תושעו ה' שלפי העצות שנתנו או האדם ימות או הבהמה תמות אבל ה' הושיע את שניהם שלא ימותו אלא יעשה האדם תשובה ויתכפר לו גם בזמן הזה.

הרב הקדוש ה"א"ה אהב ישראל" מאפסא יצ"ל ספר שהוא זכר את גילגוליו הקודמים: בזמן שבית המקדש היה קיים, הייתי יהודי נכבד ונשוא פנים, אז קראו לי רבי זרח, אפשר לומר שנחשבת צדיק! "אם כן" שאלוהו תלמידיו, במה נעשיתם לשוב ולהתגלגל בעולם? אה, נכשלת פעם אחת ויחידה בעון חילול שבת... בשוגג, ענה.

אמרו, אבל אם היה זה בזמן המקדש - הרי הבאתם קרבן חטאת! אמנם כן, ואל תשאלו עד היום אני זוכר זאת, ואיני יכול להרגע! ענה.

הלכתי לשוק הבהמות לקנות שעירת עיזים לקרבן, דוקא שעירה? שואל המוכר הרי אפשר לשלמים גם זכר, השפלותי! את עיני ואמרת אמנם כן, אבל זהו קרבן חטאת, נתן בי המוכר עינו ומצמץ בשפתיו: לא מתאים לך ר' זרח, שלמתי ולקחתי את הבהמה לבית המקדש והייתי בטוח

שכולם מסתכלים עלי, כולם נדים לי בראשם, כך הגענו לשער הר הבית, והבהמה שנבהלה מהמון העם, נשאה רגלים וברחה, ואני הצדיק ר' זרח רודף אחריה, ואני שואל את העוברים ושבים: אולי ראיתם שעירת עיזים רצה? והם שואלים 'שעירה? לקרבן חטאת נ... ר' זרח לא מתאים. עד שמצאתי אותה בקרן זווית, והזרתי אותה את כל הדרך, ובכל קרן רחוב שואלים אותי 'הא מצאת אותה, שיתכפר לך. איזו הרגשה נוראה! ואני עולה להר הבית ומוסר את הבהמה לכהן והוא שואל אותי 'זבח שלמים? ואני אומר לו, לא, חטאת היא, ואז הוא מסתכל עלי ואומר: ר' זרח חטאת? באותו היום הלבינו שעורתי,

שאלו התלמידים, אם כך רבי, אם הקרבנתם את הקרבן, מדוע התגלגלתם ובאתם שוב לעולם?

אמר להם אין לכם מושג מהו הפגם של חילול שבת.

רמז בפרשה

אדם כי יקריב

'אד"ם' ר"ת א'שמרה ד'רכי מ'חטוא - דהיינו סוד מרע, 'אד"ם' ר"ת ד'רך מ'צותיך א'רוץ - דהיינו עשה טוב מ'כ"ם' ר"ת מ'צה כ'וסות מ'רור ע"י עבודת ליל הסדר הק' נשמרים מחטוא, 'קרבן לה' מתקריבים לה' על ידיהם. (דמשק אליעזר)

יקריב מכם קרבן לה'

ארבעה תיבות הללו בגימטריא "תתל" מנין השנים שעמדו ב' הבתי מקדשות הראשון ת"י, והשני ת"כ, רמז כאן שרק משך זמן זה יקריבו את קרבנם.

(אמרי נועם)

וכל קרבן מנחתך במלח תמלח

איתא בספ"ק המל את בנו כאילו הקריבו ע"ג המזבח ונרמז בר"ת במל"ח בר"ת מ"ילה ל"יום ח', תמל"ח ר"ת ת'כין מ'שתה ל"יום ח'.

(חיד"א)

חינוך בפרשה

ויקרא א' זעירא

במדרש תנחומא (ס' צו-יד) מתחילין ללמוד עם התינוקות ב' ויקרא וזה נרמז כאן "אלף" מלשון ואאלף חכמה (איוב לג) מלשון לימוד, זעירא ללמוד עם הילדים הקטנים, (זעירא בלשון ארמי קטן) הנה ב'פ' והיה אם שמוע הפסיקה התורה בין מצות תפילין למצות מזוזה עם מצות לימוד תורה עם הבנים כמו שכתוב וקשרתם לאות וכו' ולמדתם את בניכם וכו' וכתבתם על מזוזות ביתך, ומה הטעם, אלא ללמדך כי כמו שבתפילין ומזוזות אסור לשנות מקוצו של יו"ד כי כן נמסרה הלכה למשה מסיני כך גם במצות חינוך הבנים אסור לשנות מדרכי אבותינו ורבותינו מדור דור, ובוזה פירש "ויקר" א-לפי מש"כ במגילה ויקר זה תפילין א"כ אסור לשנות אפילו במשהו, כך גם

"זעירא" חינוך הקטנים אסור לשנות באופן לימוד התורה עם הילדים אפילו במשהו.

(כ"ק מהר"א מבעלזא זי"ע)

ויקרא א' זעירא

יש לפרש בדרך מוסר אל"ף ר"ת א'זון ל'ב פ'ה לומר שחינוך הילדים תלוי בג' תנאים אלו, 'אזון' לשמוע בקול הורים ומוזרים כמ"ש הנוטע אזון הלא ישמעו, 'פה' לחנך את בניו ולקיים ושנתם לבניך - והגדת לבניך, להמשיך מסורת האבות לבנים, המנהגים והחומרות שראה אצל אבותיו דריך את בניו ג"כ לקיימם, 'לב' שיהיה להורים לב טהור ומלא יראת שמים וכל מי שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים וישפיעו על לב צאצאיהם, שהם ה'זעירא'.

(תפוחי חיים)

אדם כי יקריב מכם וכו' אל פתח אוהל מועד יקריב אותו וכו' וסמך ידו על ראש העולה

הנה אמרו חז"ל בפסחים סב. ערל אינו נכנס לעזרה אלא משלח קרבנותיו ע"י שליח וממילא אינו עושה סמיכה כי שליחו של אדם אינו כשר לסמוך (מנחות צו) וזהו שאמר הכתוב אדם כי יקריב 'מכם' שלכאורה תיבת מכם מיותרת אלא לומר לנו שצריך שיהיה האדם 'מהול' דהיינו שיקריב מבשרו לה' דהיינו ימול את עצמו כקרבן

מזלא טבא וגדיא יאה

מעומקא דליבא

שלוחות בזה למחנך החשוב

הרב שמשון גרינוולד שליט"א

לרגל השמחה במעונו בלידת הנכד

יהא רעוא שיזכה לרוות רב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציו לאורך ימים ושנים טובות, מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, אכ"ר

ה'תל"ח ה'ת"ש ה'תש"ס

לה' במ"ש ספד"ק שענין ברית מילה הוא הקרבת הקרבן ע"י אביו של הרך הנימול, ואחר שקיים כי יקריב מכם קרבן ואז אל פתח אוהל מועד יקריב אותו בעצמו ולא ע"י שליח וממילא וסמך ידו על ראש העולה כי הוא בעצמו המביא ויכול לסמוך עליו.

(חתם סופר)

יקריב אותו לרצונו לפני ה'

הקשה הרמב"ן על מה כתב הפסוק "לפני ה'" הרי הוא מביא הקרבן לפני ה' ,

ויש לפרש ע"פ דברי חז"ל המובאים ברש"י הק' יקריב אותו - מלמד שאם אינו רוצה החוטא להביא קרבן כופין אותו עד שיאמר רוצה אני ולכאורה האם זה נקרא לרצונו הרי זה בכפיה,

ומבאר הרמב"ם (סוף פ"ד מהלכות גירושין) דבאמת כל אחד מישראל דבוק בלבבו אל ה' רק היצר הרע

מסיתו ואינו מניחו לקיים רצון ה' ולכן מיסירים את יצרו שלא ימנעו את מלקיים המצוה ואז מביא מרצון את קרבנו, אבל באמת לפני בני אדם נראה כעושה בעל כרחו שהרי הם רואים שצריך לכופו אבל ה' ה' יודע מחשבות מכיר את ערך האדם ויודע שכל סיבת המניעה הוא רק מצד היצר הרע שמונע אותו ולכן כתבה התורה לרצונו לפני ה' שה' יודע שזה לרצונו אבל לעיני בני אדם לא נראה שזה לרצונו.

(כתב סופר)

ושחט אותו על ירך המזבח צפונה לפני ה' פסוק זה קאי על יצר הרע, במה תוכל לשחוט אותו ולא יסיתך, א. 'על ירך' להשמר במדת היסוד, ב.

'המזבח' (השולחן) נקרא מזבח בזמן הזה) דהיינו לאכול בקדושה ובטהרה, ג. 'צפונה' היינו ממונו כמ"ש מ'צפון זהב יאתה, וכן הרוצה שיעשיר יצפין, שיתנהג בממונו על פי תורה ויחלק ממונו לנצרכים, (צמח צדיק)

אשה לה'

סיפר הפני מנחם זצ"ל כשלמד פעם ראשונה חומש ויקרא בפסוק אשה ריח ניחוח לה' לימד אותו המלמד 'אשה לה' לשם דער אייבישטער ואח"כ כחשורו על לימודו לפני אביו ואמר זה הטייטש עצרו אביו ושאלו מה הטייטש של המלה 'אשה' ולא ידע לענות,

שלח האמרי אמת לקרוא למלמד ואמר לו הטייטש הוא מאוד נחוץ אבל אסור לזוז אפילו כחוט השערה מפירושו רש"י, והרי רש"י דקדק בלשונו ומפרש: 'אשה' לשון אש, וצריכים להשריש בילד שכל תיבה בעצמה צריך לדעת לפרש, ולכן צריך לפרש 'אשה לה' שיהא נשרף בשביל השי"ת.

(פקודיך דרשתי)

אם עולה קרבנו - זכר, חטאת - נקבה

הטעם שבקרבן עולה מביא דוקא זכר בעבור שהעולה קריבה כולה לגבוה לכן יביא מן המובהר והזכר הוא נבחר יותר מהנקיבה על כן לא יביא נקבה לעולה, אבל באדם החוטא ומביא חטאת יביא דוקא נקבה לפי שתשש כוחו כנקבה ואלא היה יכול להתגבר על יצרו, יביא נקבה שאין אצלה ניצחון.

(ראשונים)

וקרבו וזרעיו ירחץ במים

נראה לכאור למה דוקא ב' איברים אלו צריך לרחוץ במים, **ויש לפרש** הכוונה "קרבו" זה הלב ששם יושב היצר הרע היושב בין שני מפתחי הלב וכמ"ש לבו נמשך בקרבן, "וכרעיו" זה הרגלים וכמ"ש לא בשוקי האיש ירצה וכמו שאומרים ביו"כ בריצת רגלים להרע א"כ אלו הגורמים והמסייעים לעבירה לכן צריך לרחוץ הייטב, והמשל על האדם המקריב הקרבן.

(תפארת יונתן)